

MAGYAR LAJOK

3 lei

Taxa postală plătită în
aprobării Dir. Gen. P.

Főszerkesztő
és a szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 253 (1695) szám * Kedd, 1937 december 7

Főmunkatárs:
dr. Gyáriás Elemér

Az Országos Magyar Párt elnöke elmondotta választási program- beszédét

Történelmi távlatból méltatta az elmúlt négyéves parlamenti időszak jelentőségét. — Beszámolt a nemzeti munkavédelem ügyében a genfi Népszövetségnél elért eredményről és a király Őfelségénél történt kihallgatásáról

A népkisebbségi magyarság önérzetes csoportja elő fogja segíteni az ország népei közötti helyes összhangot

Cluj. Saját tud. Nemesak Cluj, hanem egész Ardeál magyarsága várakozással tekintett a vasárnap Clujon lezajlott magyarpárti nagygyűlés elé. Amint azt már előre jeleztük, ezen a gyűlésen mondotta el dr. gróf Bethlen György, az Országos Magyar Párt elnöke nagyszabású választási programbeszédét. A nagygyűlést a Capitol-mozgó helyiségében tartották meg és azon nemesak a város magyarsága jelent meg társadalmi és felekezeti különbség nélkül, hanem a megye magyarsága is nagyszámban vett részt. Olyan felvonulás, amilyen

vasárnap volt Clujon. Még magyarpárti gyűlésen nem fordult elő. A mozgósítható hatalmas termét a hallgatóság nemesak zsufolásig megtöltötte, hanem ezenkívül a mozi előcsarnoka és udvara is tömve volt hallgatósággal.

Az ülést Vékás Lajos dr. tagozati elnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg s üdvözölve a megjelenteket, fölkérte dr. gróf Bethlen Györgyöt programbeszédének elmondására. Hatalmas tapsvihar és éljenzés fogadta Bethlent, mikor szólásra fölemelkedett.

Küzdelem a nemzeti munkavédelem körül

A Magyar Párt genfi panasza hozott enyhülést. — A gyáriparosok szervezete és a minisztérium közötti megállapodás csak fél-eredmény

Főlemlítette aztán Bethlen György gróf, hogy Titulescu volt külügyminiszter milyen nyers visszautasítással és igaztalan vádaskodással válaszolt, mikor a parlamentben a magyar népkisebbség panaszait és igényeit előterjesztették. Izgatónak nevezte a Magyar Párt vezetőit. Erre emlékeztetve, a szónok a következő megjegyzést tette:

— Aki közülünk állampolgári sorsával meg volna elégedve, azt úgy sem igazgathatom gyenge szavaimmal. Akik azonban ellenkezőleg a meg nem elégedettek közé tartoznak, azokat a Titulescu szavai és a kormányrendszer aligha fogják az ellenkező érzés helyénvalóságáról meggyőzni. Sőt úgy gondolom, hogy mindnyájukat csak a legmélyebb felháborodás és elkeseredés érzése fogta el, ugyanúgy mint engem. Eppen ezért az igazság vádját visszahárítom a kormányzati rendszerre és az ilyen beszédek által maguknak olcsó és felszínes sikereket kereső férfiakra.

Igy alakult ki az úgynevezett nemzeti munkavédelem megszervezése, mely a népkisebbségeknek most már a magánjogi jogkörökön kívül kivánt állítani s evégett hatósági, sőt miniszteri intézkedések is voltak és törvénytervezet is készült.

— Pártunk — mondotta Bethlen — többször fordult e kérdésben a kormányhoz, főleg azóta, amióta mind valószínűbbnek látszott,

hogy újabb rendszabályok fogják a megindult folyamatot kiterjeszteni és gyorsítani. Közben a törvény által való szabályozás tervének megvalósítása elmaradt, mivel a kormány belátta azt, hogy az alkotmányba és a nemzetközi kisebbségi egyezménybe ütköznék minden ilyen lépés. Ehelyett megjelent Pop Valér miniszternek a vállalatokhoz intézett ismeretes körlevele. Az abban foglalt rövid határidő és a százezreket létében fenyegető veszély miatt nem várhatam semmit. — Kénytelen voltam a Nemzetek Szövetségnél panaszt tenni. Ezt a lépést ezúttal is csak azután tettem meg, miután belföldön orvoslást nem nyertünk. Ennélfogva a panasz megtételéért elutasítok magamtól minden felelősséget és azt a kormányra három.

A Románia és Magyarország közötti tárgyalások

Bethlen György gróf beszéde további része így szólt:

Természetes, hogy kezdettől fogva különös figyelemmel kísérjük a Románia és Magyarország között folyó tárgyalásokat. Teljes tudatában vagyunk annak, hogy ezek sikeres kimenetele nemesak a két állam egymás közötti vi-

Ha utóbb enyhítés történt ebben az ügyben, az a Magyar Párt panaszának következménye, Románia egész közgazdasági élete hálás lehet azért, hogy ez a lépés megtörtént s ennek következtében a tervezett rendszabály romboló hatása nagy mértékben csökkent. Hálásak lehetnek a tisztviselők, munkások és családtagjaik sok-sok ezrei, kik a mindennapi kenyerük azonnali elvesztésétől menekültek meg.

Azonban a gyáriparosok szervezete és a minisztérium között létrejött megállapodást csak féleredménynek tekinthetjük.

Az alkotmány és a nemzetközi egyezmény vallási, vagy nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül, az állam minden polgárának biztosítja a munkához, a keresethez való jogát. Az emberiség már régóta túlhaladott azon a fejlődési fokon, mikor még léteztek ilyen korlátozások. De az írott jognak felette álló uralkodó közfelfogás sem tűrhet meg ilyen különbségeket. A régi idők természetjoga is magától értetődőnek tartotta az élethez, a saját maga és családja fenntartásához való jogot, amely a születés tényéből következik.

De aki meg akná valósítani ezt a nemzetiség szerinti arányosítást, már az első lépésnél meg fog akadni, még pedig azért, mivel éppen a végrehajtás alapját képező kérdések, vagyis a bizonyos nemzetiséghez való tartozásnak kritériuma Romániában szabályozva nincsen. Könnyen megtörténhetik, hogy valaki, akit állítólagos nem magyar eredete miatt iskolarendszerünk kizárt a magyar iskolából, az iparügyi kormányzatnál több megértésre fog találni és magyarnak minősíttetik.

A román közvéleményben, a tényekkel ellentétben elterjedt az a téves hit, hogy sok a román nemzetiségű állás nélküli és munkanélküli. A valóság ennek az ellenkezője. Helytelen kormányzati intézkedések két évtized óta egészségtelen módon duzzasztották fel a román közalkalmazottak rétegét. A románok inkább ide törekednek és alig keresik a magánalkalmazásokat. Viszont a közalkalmazások teréről teljesen kiszorult nemzeti kisebbségek nem mondhatnak le az iparban és kereskedelemben való elhelyezkedésről.

Bármint áll is a dolog,

az alkotmány ellen vét az, aki akár csak a mostani enyhébb formában is elősegíti azt a törekvést, amely az állampolgárok munka- és kereseti szabadságát korlátozza.

Már pedig a miniszter és a gyáriparosok szervezete közötti megállapodás e cél megvalósítására használható fel. Sohasem ismerhetjük el egyetlen miniszternek, sem pedig a munkaadóknak azt a jogát, hogy kijátsszák, semmivé tegyék bármely polgárnak alkotmányos alapjogát!

szonyát javítaná meg, hanem egyúttal kihatna és pedig kedvezően a mi mindennapi életünkre is. Készek is vagyunk szerény erőnkkel elősegíteni minden közeledési kísérletet.

Allandóan őszinte meggyőződéssel hangoztattuk, hogy az Ardeál területén évszázadok óta keverten egymás mel-

Legkellemesebb téli olvasmányul szolgáljak
**az „Uj Elet Regénytár“
 legújabb kiadványai:**

1. E. B. Hardy:

A fekete orkán lovása

2. Ijjas Antal:

S. O. S. villámvihar

3. K. B.:

Tobolszki pánceívonat

4. Frd Leslie:

Ejféli hold völgye

5. Iane Kovách:

Shanghai tüztenger

(Elfogyott)

6. Demjén József:

Li Tang hercegnő

Szép színes fedőlap. Egy-egy regény terjedelme 64 oldal, ára 4 Lei. Tömeges megrendelés esetén 20 % engedmény.
Kapható kiadóhivatalunkban.

lett lakó különböző néptajok meg kell találják az útját annak, hogy békében éljenek egymással. A közöttük dúló harc nem állhat senkinek sem érdekében.

sőt ellenkezőleg mindenkinek csak kárát okozhatja. Az állam pedig meg kell becsülje lakosságának egyharmad részét kitevő nemzeti kisebbségeket és ezek jogos igényeit már a saját érdekében is ki kell elégítse. A kisebbségek régi kultúrája, a kisebbségek gazdasági munkája nagy értéket jelent az államnak.

Sajnálattal kell azonban tapasztalnunk azt, hogy még mindig nem jutottak el annak kelőképpen való felismeréséhez, hogy békét csak kétoldalról erre egyidejűleg irányuló szándék valósíthat meg. Ezt kell mondjam Tatarescu miniszterelnök urnak legutóbb Oradeán tartott beszédére, melyben a nemzeti kisebbségekhez

is szólott. Beszédének egy részével egyet értek, több megállapítását helyesnek tartom. Komoly észrevételeim vannak azonban ahhoz a tételhez, amely történelmi igazságtalanságoknak a román lakosság javára szükséges jóvátételére vonatkozik. Azt mondhatjuk egyébként, hogy ebben a kérdésben legtöbb román párt közhangulatát fejezte ki, legfeljebb az őszinteségben és a fokozatokban lehetnek közöttük eltérések.

Nem lehet és nincsen is kifogásunk az ellen, hogyha az állam lakosságának többségét képező románság minden téren gyarapodik és fejlődik.

Az állam ugyanis teljes erejével támogat minden ilyen törekvést. A nemzeti kisebbségek viszont csak a saját erejükre utalva, úgy sem képesek lépést tartani ezzel a folyamattal. Mi szükség van akkor arra, hogy ezen amugy is nagyon

A romániai magyarság kívánalma a király előtt Biznunk kell az igazságosság diadalában

Bethlen György gróf beszédének befejező része így hangzott:

Ez évi nagygyűlésünk határozata értelmében, a romániai magyarság szomorú és súlyos helyzetét Ófelsége a király magas tudomására hoztam azzal a kéréssel, hogy atyai bölcsességével találja meg az orvoslás útját.

Ezért a javulásért küzdöttünk eddig s ezért fogunk lankadatlanul harcolni ezután is.

E küzdelemben nemzeti szervezetünk, pártunk elutasít magától minden nemzetközi társadalomfelforgató irányzatot, de egyébként minden magyarnak gondját és baját — legyen az kisgazda, munkás, iparos, kereskedő, avagy bármely társadalmi réteghöz tartozó — egyaránt felkarolja és szívén viseli.

Ezért csak ellenségeink műve az, midőn kimelve egyes társadalmi vagy foglalkozási osztályokat, ezeknek külön érdekeit hangoztatva, bomlást akarnak soraink között támasztani és ilyenformán erőnket gyengíteni. Hogyha már annyi józan ítélőképességgel nem bírnánk, hogy ezt az átlátszó törekvést azonnal fel ne tudnók ismerni és ebben a játékban mi magunk is szerepet vállalnánk, akkor sorsunk megérdemelten meg lenne pecsételve.

A törvényhozási választások nehéz próbatételt jelentenek számunkra. A Magyar Párt

egyenlőtlenség között lefolyó versenybe az államhatalom állandóan beavatkozzon azért, hogy a kisebbségek kulturális és gazdasági birakállományát újból és újból, a mai napig csökkentse, abból még el is vegyen ahelyett, hogy szabad folyást engedjen a nemzeti versenynek, amelyből az államnak csak haszna származhatik.

Minden békekészségünk mellett, teljes erőnkkel ellen kell álljunk a nemzeti totalitásra törekvés ellenünk irányított támadásával szemben.

Amit követelünk és amiből nem engedhetünk, az nemcsak azért illet meg bennünket, mert tény, hogy őslakók vagyunk e földön, sem azért, mert azt az államalapító albaiuliai határozatok és nemzetközi egyezmény, valamint az alkotmány biztosítják.

országos központi intézőbizottsága a mult tapasztalatainak okulva, azt tartotta helyesnek, hogy ezáltal is önállóan, mással nem szövetkezve, csak saját erőnkbe vetett bizalommal vivjük meg az ütközetet. Nem tartottuk jóknak, hogy a román politikai pártoknak a kormányhatalomért való állandó adáz küzdelmébe elegyedjünk.

Biznunk kell abban, hogy az igazságosság és törvényesség, amely minden államnak talpköve, diadal-maskodni fog. Reméljük tehát, hogy a kormány biztosítani fogja a választások törvényes lefolyását. Az ily módon megszülető parlament pedig újból ki fogja vívni magának már elhomályosulni kezdő jelentőségét és teljes alkotmányos jogkörét.

A mai szomorú állapotokat szeretném mély pontnak tekinteni. A javulás majd akkor kezdődik, amikor már nem fogják ellenséges ténynek tekinteni létezésünknek pusztá nyilvánulását.

Helyes reálpolitika

Amíg pedig ez be nem következik, addig ki kell tartanunk, erőnket össze kell tennünk és meg kell feszítsük. Mentől inkább fokozzuk

A párbajhős

Írta: Jeszenszky Gábor

— Uram!

— Uram!

Ugy álltak egymással szemben, mint két kamasz. A huszonhárom év onbizalma kiágaakodott a szemükön.

— Ön azt merészeleto állítani — ropogtatta Kelen Feri —, hogy én esténként egy Bodor Erzsébet nevű úrlány ablaka alatt sétálok és elmélkedek föléje?

Kiss Géza fölényes pillantást vetett Kelen Feri felé és egy névjegyet húzott elő a zsebéből. A körmet ütögette vele.

— Kérdőzik?

— Mit? — kérdezte Feri elhölve.

— Nem elmélkedik. Kérdőzik. Azt mondtam.

— En?

— Igen!

— Ha ön ezt merészeleto állítani, akkor... akkor... akkor hazudik! Vegye tudomásul, hogy én a nevezett hölgyet nem is ismerem. Ezért elégtételt kérek!

Névjegyet cseréltek. Ellenséges pillantással méregettek egymást, majd mindketten távoztak. Feriben folyt a düh, de némi megnyugvással szolgált az a tudat, hogy a kisvárosban gyorsan terjedő pletyka romantikus nimbuszt fog vonni köréje. Nem ment haza, hanem egy rövid séta után, amely alatt az eshetőségeket latolgatta, betért a Tennis Klubba, hogy segídedet kérjen lovasias ügye elintézéséhez.

A szokásos „Feuer” parti ült együtt, a szokásos kibicékkel. Most szünetelt a játék. A zajból tisztán hallotta kicsendülni a nevét és a Clair-kodex idézetét. Jóleső elégtétellel vette tudomásul azt a tiszteletteljes csöndet, amely beállt, mielőtt észrevették.

— Már ők is tudják — mormogta magában Egyedül Hunyorossy Samu lengette feléje barát-ságosan kezét.

— Mar tudok róla. Szét kell aprítani! Bizd csak rám!

Villámlo szemekkel nézett körül a társaságon. A kibicék ebben a kivételes esetben helyeslően bólintottak.

Feri is, mint első segédre, órá gondolt. Mindenkinek tudta róla, hogy több párbajban segédkezett és még ráadásul jogász is volt Pest-en. Tehát az ilyen ügyekben elismert szaktekinélv.

Elmondta neki az esetet.

— Gondolod, hogy ezért meg kell önm?

— Hát — ráncolta össze a homlokát Hunyorossy — elég lesz, ha levágod a két fület és esetleg — tetted hozzá elmélázva — az orrát is.

Feri nyhén megborzongott.

— Gondolod, hogy sor kerül rá?

— Feltétlenül. Tudsz vívni?

— Nem... — mondta némi zavarral — szintén szólna arra gondoltam, hogy majd te...

— Hajlítsd be a karod — ordította a párbajszakértő katonás egyszerűséggel. Egy lépést hátrált, fejét féloldalt billentette s úgy nézte a dermeit pózban álló barátját, mint egy műkritikus, aki egy szörnyű mázolyt szemlél.

— Térdmélvahljítás! — vezényelte. Megtapogatta az izmait, majd leereszkedően megjegyezte:

— Jó anyag vagy. Vállalom a tanítást.

A többiek mély áhitattal figyelték a két rettenthetetlen férfit.

— Mindennap négytől hatig gyakorlatot tartunk nehéz lovassági kardokkal — ordította Hunyorossy és zord tekintetét körüljártatta a jelenlőkön, kik a csodálatos haldokló tekintettel iták magukba a rettenetes kijelentést. A vezetősegéd most minden átmenet nélkül félreérthetetlen célozást tett a hősegre és az ezzel kapcsolatos szójajúságra. Feri a hivatott helyről jött kétes értékű dícsérettől és térdmélvahljítástól félig szézültlen invitálta barátját a söntés felé...

A gyorsan terjedő pletyka elvitte a nevezetes hírt Bodor Erzsikéhez is. A gyógyszerész Mancsi

volt a hírnök. Azzal kezdte, amivel minden pletykázni szerető nő kezd:

— Tudod szívem, én nem szeretek pletykázni, de ezt el kell mondanom nekem...

El is mondta. Hosszan, terjedősen, kiszínezve.

Erzsikében megdobbant valami. Kissé szep-lős arca átszellemült, fityos orrát a fölébresszett húsaz ontudatával fürta befe a levegőbe.

Miatta... Kelen Feri a mindenható főjegyző fia... Onkéntelenül fölébredt benne az az ag-gódo érzés, amely a nőies nőt fogja el, ha ves-zélyben érzi azt a férfit, ki számára egyet jelent a boldogsággal.

— Meg kell akadályozni — kiáltott föl lázar izgalommal.

— De miért?

Erzsike a nyakáig elvörösödött. Igaz. Miért? Mancsi már magértett mindent. Nem volt romantikus lélek. Őt csak az elpirulás érdekelte.

Haja fölborzolódtott az onkéntelen pirulással eláruult vallomástól. Gyorsan búcsúzott, egypár felületes szóval s közben azon gondolkodott, hogy hol mondja el először a szenzációs ügy legújabb fejleményét.

Erzsike fehér szobájába belopta magát az első nagy szerelem árnyéka. Csigalassúsággal, remegő töprengéssel tett el két nap. Közben megtudta gyógyszerész Mancsitol, hogy Feri minden délután négykor Hunyorossy kíséretében kardokkal fölfegyverkezve a becsület töltötték el ezek az előkészületek. Hallotta azt is, hogy az ellenfél segédei a két kötekedő Szemes-gyerek előre nagy-gyot iszik a medve bőrére, illetve megbizójuk Kiss Géza számlájára.

Másnap délután a babos dírnödi ruháját vette föl és a Kocarét felé sétált, bár nem tudta, hogy mit fog csinálni. De érezte, hogy már cselekednie kell. Nem kellett sokáig keresnie őket. A rét felső végénél, ahol a kis patak elkanyarodik, rájuk akadt. Messziről odahallatszott Hunyorossy kemény vezényszava.

Már egészen közel ért hozzájuk mikor Hunyorossy észrevette:

Csákány alatt, bucuresti magyar lányok otthona

Uj otthont keresnek a szociális nővérek

Bucuresti. Saját tudósítás. Az állomás közelében, a Str. Petre Poni-utca 3. szám alatt 1931 óta működik a szociális nővérek leányotthona és elhelyező irodája. Már több ízben írtunk a nagyjelentőségű munkáról, amit az ügyvezető szürke testvérek ennek az otthonnak és irodának a vezetésével kifejtenek. Egész kis paradicsommá varázsolták az ócska, hosszú, több házrészből egymáshoz toldozott-ragasztott épületet és hatalmas udvarát s hét éven át a magyar leányvédelem és cselédelhelyezés városzerte ismert és keresett központjává tették.

Hét év óta, ha egyedülálló katolikus magyar leány érkezett Bucurestibe, az állomásról egyenesen ide tartott. Itt szállást kapott és az elhelyező iroda rövidesen álláshoz, szolgálathoz jutatta. Hét éven át minden vasárnap délután ide gyűltek a Bucurestiben élő fiatal magyar cselédleányok, a szent Katalin-egylet tagjai, hogy kimenőjüket ártatlan szórakozással, a nagyváros kísértéseitől mentesen tölthessék. Nagy labdázások, kergetőzések folytak itt, a tágas, gyeses udvaron vasárnap délutánonként. Rosszabb időben pedig bevonultak a leányok az épület első részében lévő elhelyező iroda nagytermébe, ahol kényelmesen elfért az a közel száz leány, akik kimenőjüket rendszeresen a kedves nővéreknél töltötték. S míg hétfőtől szombatig naponta tízéves-húszéves magyar leányok — vasárnap délután a fiatalos jókedv gyermekek megnyilatkozásainak színhelye volt ez a terem. Tánccoltak, daloltak, tereferéltek — s közben-közben szívesen hallgatták a nővérek tanításait.

Nos, ennek az idillikus életnek, ennek a hasznos és megmérhetetlen jelentőségű tevékenységnek véget vetett a székesfőváros polgármesteri hivatala.

Bizottság szállt ki és azt állapította meg, hogy a feljelentőnek igaza van.

Tíznapos határidő, amit megadtak, de nem tartották be

Hiszen csakugyan nem volt szilárdan épült palota ez a ház. De vannak ennél sokkal rosszabb épületek nemcsak Bucurestiben általa-

ban, hanem a Petre Poni-utca környékén is. És aztán: ha már megérettnek találták a házat az elhordásra, aminek jogosságát bizonyos körülmények között nem lehet vitatni.

Tíz napi határidőt kaptak, hogy írítsék ki az épület első, kifogásolt részét. Derült égből mennykőcsapás volt ez, mert a hét éve kifogástalanul működő intézmény a román társadalomnak is nagy szolgálatot teljesített, annak elismerését százszázalékosan kiérdemelte, a hatóságokkal semmi összefűzés nem volt s általában nem mutatkoztak előjelek arra, hogy a leányvédelem e szerény otthona kegyvesztetté vált volna.

A nővérek minden követ megmozgattak, hogy a rendelkezés végrehajtásának elhalasztását kieszközöljék. Kaptak is ígéretet a kedvező elintézésre. Ehelyett azonban a hét elején városi munkáscsapat jelent meg az otthonnál, csákányokkal felfegyverkezve, aktatászkás szigorú kis hivatalnok vezetése alatt, aki bejelentette a főnököknek, hogy rendelte van a rombolást azonnal megkezdeni.

— S a haladék, amit megígérték?

— Nincs.

— Hogy működjék az intézmény, ha épületének a felét lerombolják? ... Hogy tudjunk mi új hajlékot találni most, mikor a költözkedés ideje rég lejárt?

A földdel egyenlővé téve ...

A munkások hozzá is láttak az emelkedett szellemű városi intézkedés végrehajtásához. kidöntötték a kerítést, nekifeszítették csákányukat a tetőnek, a falaknak és két óra alatt a földdel volt egyenlővé téve a ház első fele: az iroda-terem, a konyha, a mellékhelyiségek.

Azóta a magyar leányotthon kerítés nélkül, teljesen nyitva áll Bucurestiben. A nővérek rendőrt állítottak oda, hogy betörőktől, csavargóktól, a Grivița-úti lebujókból könnyen idevetődő éjszakai tivornyázóktól és kalandroktól megóvják a tisztas, szépmultú intézményt.

A rendőr reggelenkint jelenti is:

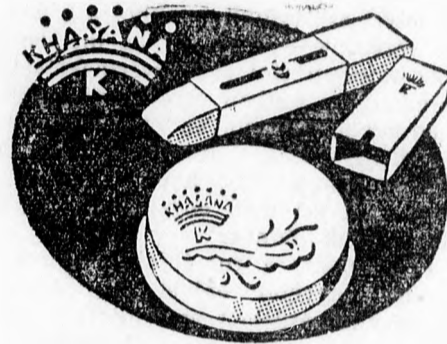
— Az éjjel is elfogtam két erre ólálkodó legényt... Az éjjel is három részeg suhanc akart a házba behatolni: elfogtam őket...

Arckifejezését megfiatalítja és megszépíti

néhány másodperc alatt KHASANA-ajakruzs és arcpirosító. Ajkának és arcának friss és rózsás színárnyalatot kölcsönöz.

KHASANA-ajakruzs és arcpirosító nem színteleníti el időviz- és csókállók. A modern színárnyalatok: superb, koralle és karmin. Minden szépségtípus számára a megfelelő színárnyalat!

KHASANA

A nővérek most már csakugyan kénytelenek lesznek rövidesen más hajlék után nézni. Nem kis gond ez, mert a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel bajos Bucurestiben olyan házat találni, amely a célnak bár annyira megfeleljen, mint a rombolás előtt a Str. Petre Poni 3. szám alatti épület és nagy udvara. A bucurestii egyházi tényezők, akikhez a nővérek támogatásért fordulnak, kurtán megmondják a véleményüket.

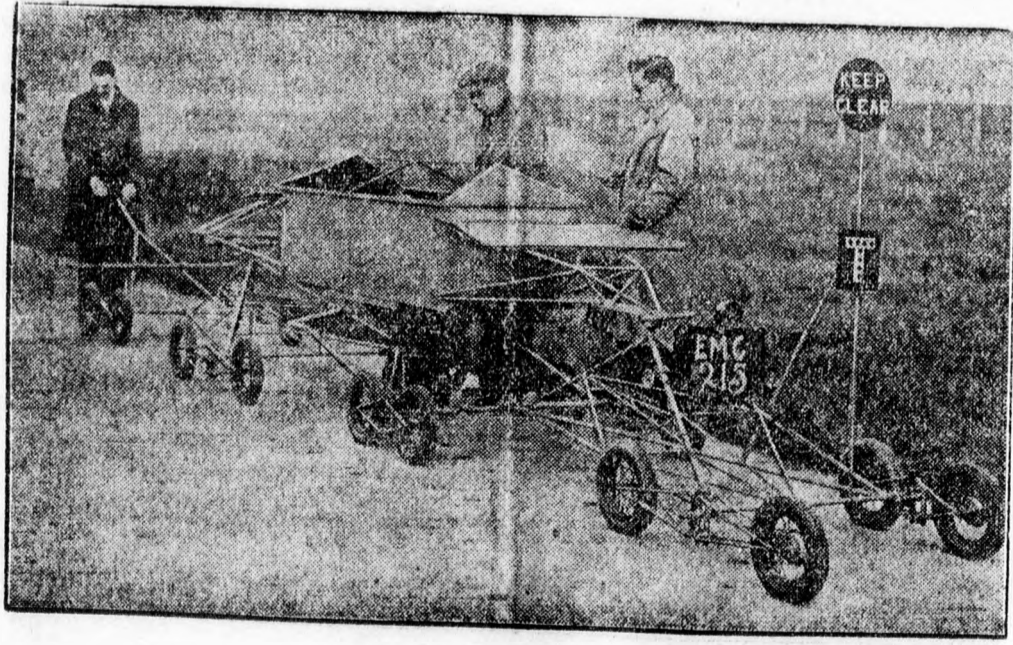
Jávör Béla.

Lipót belga király ismét Angliába utazik

Az utazás szigorúan magánjellegű, s a király utabbi házassági tevével van kapcsolatban

Londonból jelentik: Nagy feltűnést keltett, hogy Lipót belga király, aki két hét előtt hivatalos látogatást tett Angliában, vasárnap édesanyja, Erzsébet anyakirálynő társaságában ismét Angliába utazott. Ez alkalommal a látogatás szigorúan magánjellegű, épp ezért titokban tartották. A belga király és anyakirálynő Portland hercegnek lesz a vendége, annak vidéki birtokán, Walbeck-Abbeyben. Utközben a király és anyakirályné kissé meghűlt.

A váratlan utazással kapcsolatban az a hír terejdt el, hogy Lipót király londoni utazása házasságkötési tervével áll összefüggésben. E szerint a király Portland herceg unokáját, a 21 éves Caewndieh-Bentick Viktoria Margaretat akarja feleségül venni. Miután a Portlandi herceg nagybátyja a szóbanforgó fiatal hölgynek, az közeli kapcsolatban áll az angol királyi családdal. A mostani ut célja valószínűleg a leánykérés.

Automatikus utvizsgáló.

Anglia közutjainak egyenletességét most egy új utvizsgáló szerkezettel állapítják meg. Az utvizsgáló készülék 8 pár kerékre van felszerelve s érzékeny műszerei a szemmel nem látható mélyedéseket és emelkedéseket is jelzi. Így aztán valóban tűkorsima autót építhetnek az angolok.

A magyarországi kormányzó névünnepe

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó névünnepe alkalmából hétfőn délelőtt a Kapisztrán Szent János helyőrségi templomban szentmise volt, amelyet Hász István tábori püspök celebrált. A szentmisén résztvettek a kormány katolikus tagjai, a honvédség tagjai és sok más előkelőség.

Megünnepezték a kormányzó nevenapját a berlini, müncheni és bécsi magyarok is.

Misciatelli-Huszi:

SAVONAROLA

270 oldal. Vezényi Elemér izéles címlapjával, sok képpel. Füzve ára 125 le.

A történelem egyik legtragikusabb alakját rajzolja meg az olasz professor ebben a könyvben. Bármennyire is lelkesedik hőseért, kénytelen elismerni, hogy Savonarola vetette el a sulykot a VI. Sándort igazságtalanság nem terheli.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

Teljes erővel folynak az Eucharisztikus Világkongresszus színhelyén az átalakítási munkálatok

Budapestről jelentik: Több ízben beszámoltunk már arról, hogy az Előkészítő Bizottság az Eucharisztikus Világkongresszus főünnepének színhelyéül a Hősök terét szemelte ki. A teret, mint azt már szintén megírtuk, két oldalról a Magyar Szépművészeti Múzeum, illetve a Műcsarnok (Budapest legnagyobb állandó kiállítási csarnoka) fogja közre. A tengelyébe torkollik bele az Andrássy ut. Budapest egyik legszébb, nyílegyenes és mintegy 50 m. szélességű útja. A negyedik oldalról a Városliget, illetve a városligeti tó keretezi a teret. Mint ismeretes, a tavat erre az alkalomra lecsapolják, a fenekét kibetonozzák, aminek a költségei magában mintegy 150.000 pengőt emésztenek majd fel. Ezzel azonban óriási szabad területhez jut a rendezőség, úgyhogy a szokásázas tömegek elhelyezése semmi akadályba nem fog ütközni. A tavon hid vezet át az Andrássy ut tengelyének meghosszabbításában. Ennek a hidnak a fejtőjén, a tőrnél a tó felé eső oldalán helyezkedik el a Milleniumi Emlék két negyedkörös építménye, a magyar történelem nagy alakjainak szobraival.

A téren ma már mindenütt lázas munka folyik. A forgalmat teljesen elterelték erről az egyébként rendkívül igénybevett területről és mindenütt hatalmas kőrákások, földkupacok, dolgozó munkások nagy csoportja láthatók. Mintegy 40.000 négyzetméter az a terület, amelyet műkö lapokkal fognak most beburkolni egyetlen összefüggő négyszöges alakban. Ez lesz a főfelvonulás színhelye és itt helyezkednek majd el a külföldi küldöttségek, egyenruhás csoportok, stb. Az egész területen, ha hozzászámítjuk az Andrássy ut és az azt a téren keresztező Aréna ut betorkolását, a tavon kívül is többszáz ezer ember elhelyezése válik lehetővé s minthogy sugaras irányban a tér a legrövidebb idő alatt kiüríthető, a közlekedés lebonyolítása sem fog nagyobb nehézségekbe ütközni. A tér átalakítási munkálatai a tavon kívül is mintegy 300.000 pengő költséget emésztenek fel, úgyhogy csak az ünnepségek színhelyének elrendezése 450.000 pengőbe kerül, amihez még hozzájön számos utépítés. Ez természetesen igen tekintélyes összeg, de nem szabad elfelejteni, hogy a szent cél mellett igen nagy szociális célt is szolgál, hiszen éppen a nehéz téli időszakban jut igen sok munkanélküli ennek révén állandó elfoglaltsághoz. De a kongresszus révén így a magyar főváros is értékes és hatalmas megmozdulások alkalmával a jövőben is használható nagy területhez jut, nem is beszélve a városligeti tó kibontakozásáról, ami a tavon berendezett műjépgyálynak nagy nyeresége.

Jorga a király melletti felsorakozásra hívja az országot

Nagy beszédet tartott Maniu alkotmány-e meléle ellen. Kifejtette, hogy az alkotmány nem zárja el az uralkodót a kormányzás jogkörétől

Bucuresti. Saját tud. Vasárnap ország-szerte nagy erővel indult meg a választási küzdelem. A fővárosban Jorga tartott nagy beszédet s többek között a következőket mondotta:

— A király, a román monarchikus hagyományok fia, amely hagyomány nem jelent olyan királyt, aki csak aláír, hanem azt az uralkodót jelenti, aki a nemzeti erők mélyéből kikérült segítséggel kormányoz. Van-e az alkotmányban bár egyetlen szövegrész, amely megakadályozná a királyt abban, hogy ne csak uralkodjék, hanem kormányozzon is? Nekünk a király mellett kell állanunk, hogy egyesítsük erőinket, de nem csinálhatunk Stefan Cel Mare és Mihai Viteazul utódjából alkotmányos bábut, aki meghajlik egy akárki Maniu előtt és aláír dolgokat, amelyek ellenkeznek lelkiismeretével és az ország érdekeivel. Nekünk csak

egy zászlónk van, a román nemzeti színű lobogó, amit a király joggal tart egyedül a kezében, mi e köré kell, hogy tömörüljünk, egyesült erővel.

Beszéde egy másik részében Jorga ezt mondotta:

— Ez az ország nem lehet mindenféle jóvevény csavargók prédája. Kereskedelem, ipar, mindez a mi kezünkben kell, hogy legyen, de nem állami kedvezmény útján, hanem a mi megszervezett munkánk révén. Azok az idegenek, akik bejöttek ebbe az országba, alkalmazkodjanak ennek tradícióihoz.

Jorga még azt is kifejtette, hogy az egyezményt azért kötötte a kormánnyal, mert ez a kormány fent tudta tartani a rendet s ő mindig a rend híve volt.

Maniu diktatúrával és kétértelmű külpolitikával vádolta Brasovban a Tatare cu-kormányt

Bucuresti. Saját tud. Maniu Brasovban tartott nagy beszédet a Nemzeti Parasztpárti gyűlésén. Tatarescut leplezett diktatúra bevezetésével vádolta, melyből később nyílt diktatúra lesz.

Külpolitikai tekintetben azt hozta föl, hogy mindaz, amit a Tatarescu-kormány külpolitikai tekintetben mond, nagyon helyes, amit azonban tesz, ellentéte ennek. A Tatarescu-kormány kijelentette szóban és írásban, hogy egyetért Titulescu külpolitikájával s egy szép napon mégis kidobta a kormányból. A nemzetnek ezt a nagy fiát, aki ifjúkora óta a nemzetiség megvalósításának szentelte magát és aki a legalkalmasabb államférfiu volt arra, hogy a nemzetközi fórumok előtt a nemzet érdekeit megvédelmezze.

Az a tény, hogy kitétek a kormányból, nyilvánvalóvá vált, hogy ellentétben a nyilatkozatokkal, a kormány nem teszi a magáévá a Titulescu külpolitikáját.

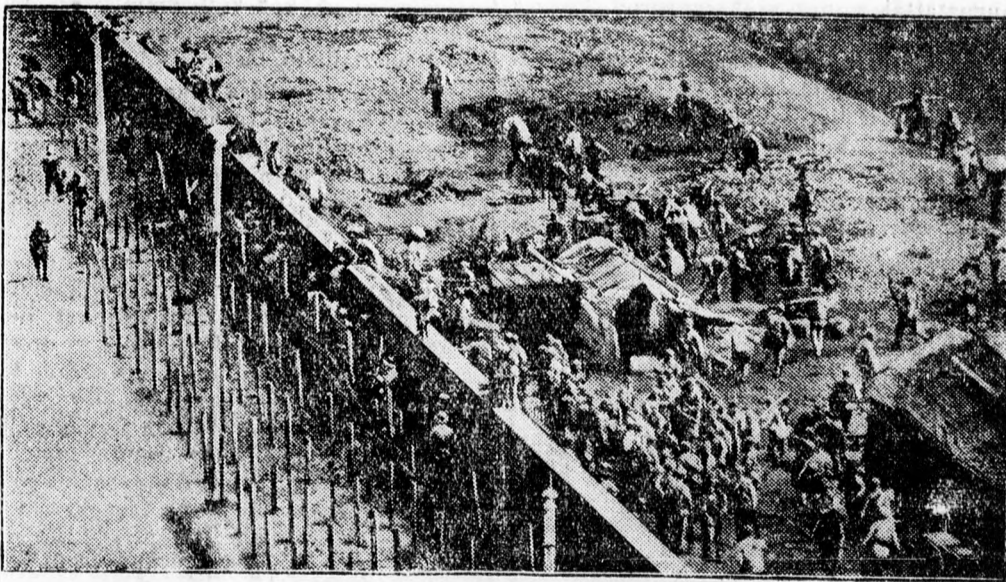
MAGYARPARTI ELŐTERJESZTÉS A TORVÉNYSZÉKI ELNÖKNÉL ÉS A MINISZTERIMNÁL A SZAVAZÓ KÖRLETEK HELYESEBB BEOSZTÁSA VÉGÉTT

Oradea. Saját tud. A megyei választási iroda pénteken adta ki 80508. számú rendeletét, a

mezei és városi szavazó körletek beosztásáról. A rendelet meglepetéseket hozott a megye magyar lakossága számára, mert a többszöri miniszteri utasítás ellenére is több községet olyan szavazó körletbe utal, amelyek sokszor 40-50 km. távolságra fekszenek. Ezért a Magyar Párt azonnal lépéseket tett, hogy a megyei választó közönségre nézve hátrányosan eszközölt beosztásokat megváltoztassák.

Dr Soós István, a Magyar Párt listavezetője megjelent Atianasiu törvényszéki főelnöknel és panaszíratot nyújtott át neki, amelyben rámutatott arra, hogy a helytelenül beosztott körzetek lakosainak mily nagy nehézségeket okoz a szavazásnál, ha 40-50 km. távolságra kell elmenniük a szavazó jog gyakorlása végett. Kérte továbbá az emlékiratban, hogy a törvényszéki főelnök, mint a megyei választási iroda elnöke, még idejekorán módosítsa a kifogásolt szavazó körzeteket.

Hasonlóképpen a Magyar Párt irodájának a parlamentári csoport útján is a minisztériumhoz is felterjesztést intézett és a felterjesztéshez szemléltető térképet csatolt, amelyből kirívó módon meggyőződhetik a minisztérium a hátrányos körlet beosztásokról. Remélhető, hogy ezeknek a lépéseknek meg lesz az eredményük és hogy a választások előtt intézkedés történik a kért változtatások tekintetében.

Dramai kép a menekülő kínaiokról, Sanghai ostrománál a kínaiak fejvesztett menekülésük közben átugráltak a francia koncessziós terület falán. Képünk repülőgépről készült a kínaiak meneküléséről

Egy meghasadt lelkű fiatal magyar költő megrendítő tragédiája

Eltemették József Attilát, aki vonat elé vetette magát és szörnyet halt

Budapestről jelentik: Szombaton délelőtt megdöbbentő hír szüregült végig a magyar fővárosban: József Attila, a háború utáni irónemzedék egyik legkiválóbb és legsajátosabb lírikusa, öngyilkos lett. Halála brutális és megrázó. A vonat elé vetette magát és a mozdony kerekei darabokra szaggatták.

Egy különös és sokat zaklatott élet múlt el halálával.

József Attila 1905-ben született. Földműzragadt, szegény szülők gyermeke volt. Apja szappanfőző munkás volt, de elszakadt a családtól, világgá ment, nyoma veszett. Anyja, mint a költő ismételt megénekelt, uriházakhoz járt mosni és keservesen keresett filléreiből neveltette gyermekeit. De nem bírta soká a munkát, bezeroppant. József Attilának hatéves korától kezdve magának kellett eltartania magát.

Mindennel próbálkozott. Volt kenyercsüti, libapásztor, hajósinas, később pártfogóra talált, aki ruházta, iskoláztatta. Mire megismerkezett és elvégezte egyetemi tanulmányait, már országos hírességet ismertek, szavalták a verseit.

Műve első híres versétől, a „Nincsen apám, sem anyám”-tól a halála napján papírra vetett utolsó strófáig a nyomorúságot és szomorúságot varázsolja emelkedettséggé, szépséggé. Voltak évek, amikor azt hitte, hogy költészetével sikerül legyőznie a végzetét. A szegénység nem tudta sem megalázni, sem megfélemlíteni. Ebből az időből valók tündérlen hetyke, kihívóan üde versei önmagáról.

Annyi bizonyos, hogy a háború utáni irónemzedék egyik legsajátosabb, legnyugtalanítóbb jelensége volt. Minden életjelensége hevesebb, gyorsabb volt másokénál. Ez a kedves, hetyke, öntudatos, nyuzottan sovány fiú, aki modorában valahogy Petőfira emlékeztetett, kétszer olyan gyorsan égett, mint más. Rendkívüli fogékonysága volt társadalomtudományi és lélektani

problémák iránt. Sokat tanult, művelődött. Ambicionálta, hogy nemcsak a hőbortos költő, hanem a felelősséggel bíró férfit lássák benne. Még ugyszólva gyermek volt, amikor versei révén a „baloldali” szellemű ifjuságnak legtöbbet olvasott költője lett. Költészetében voltak látszólag társadalomellenes vonásai.

Tavaly néhány társával együtt megalapította a „Szép Szó” című irodalmi folyóiratot, amelynek mindvégig szerkesztője maradt. A folyóirat hasábjain versetani és irodalompolitikai kérdések mellett sokat és szenvedélyesen foglalkozott szociológiával. Ezekben a hónapokban azonban már előrevetette árnyékát a későbbi tragikus vég. Akárcsak Juhász Gyula, ő is buskomorságba sett, egyre súlyosbodo kényszerképzetek gyötörték, úgyhogy néhány hónapra szanatoriumba kellett szállítani.

Néhány nap előtt leköltözött Balatonszázszóra két nővérehez, mert orvosi vélemény szerint az egyéni és odaadó ápolás esetleg javíthat valamit állapotán. Kisebb-nagyobb javulásoktól eltekintve azonban, betegsége egyre katasztrófálisabb méreteket öltött.

Pénteken — az öngyilkosság napján — későn kelt és kisse apattikusan viselkedett, majd felvette asztaláról Victor Hugó egyik verskötetét: s hangosan felolvasta belőle nővéreinek az Ultima verba (Utolsó szavak) című híres kötetét. Majd leült, hogy azonnal le is fordítsa. De csak ennyire jutott: Elpusztult az emberi értelm. Ez volt az utolsó sor, mit leirt. Idegesen felugrott asztalától és sétálni ment. Másfél óra múlva bekövetkezett a tragédia.

Néhány verskötet maradt utána egyéb semmi. Az irodalomtörténet is bizonyosan megállapítja rendkívüli lírai kvalitásait. Egészen fiatal volt, 33 éves.

József Attilát vasárnap temették el Balatonszázszón az irodalmi világ hatalmas részvéte mellett.

Delbos varsói látogatása megszilárdította a francia-lengyel kapcsolatokat

Lengyelország azonban továbbra se fogadja el a franciák biztonsági tervezetét

Varsóból jelentik: A *Havas* kiküldött tudósítója jelenti: *Delbos* francia és *Beck* lengyel külügyminiszter megbeszélése során mindketten hangoztatták annak szükségességét, hogy a két ország kulturális kapcsolatait erősítsék. Ezzel kapcsolatban szóba került egy kulturális egyezmény megkötésének kérdése. Ami az általános politikai kérdéseket illeti, *Delbos* tájékoztatta *Beck* külügyminisztert a londoni megbeszélésekről. Azt az udvariassági ténytet, hogy *Neurath* üdvözölte átutazása során *Delbos*-t, *Beck* véleménye szerint a megbékélésre

irányuló további lépések előjelének lehet tekinteni. Sőt esetleg gondolni lehet újabb locarnói egyezmény kötésére vonatkozó tárgyalások felvételére. A két külügyminiszter megelégedéssel állapította meg, hogy Európában egyhülés tapasztalható.

Este nagyszabású fogadás volt *Delbos* tiszteletére a varsói francia követségen. Délben Varsó város főpolgármestere látta vendégül a francia külügyminisztert.

Párizsból jelentik: A francia lapok örömmel szögezik le, hogy *Delbos* varsói látogatása lényegesen megszilárdította a francia-lengyel kapcsolatokat, viszont nem titkolják, hogy az általános külpolitikai irányelveket illetően a francia és lengyel felfogás között továbbra is mély szakadék áll fenn, amit mindeddig nem sikerült áthidalni. *Beck* külpolitikája még mindig a régi. Varsó továbbra is úgy véli, hogy külpolitikájának egyik fontos tényezője a francia barátság, nem érez azonban rokonszenvet az együttes biztonság francia kívánalmairánt, — írja a „Petit Journal”. — noha ezt francia részről melegen ajánlják Lengyelországnak. *Delbos* nem reméli, hogy a még hátralevő megbeszélések során sikerül megnyernie *Beck*-et a francia felfogásnak. *Beck* Berlinhez hasonlóan a kétoldali egyezmény rendszerét részesíti előnyben.

Condanhove-Szentkereszty:

Beszélgetés az életszentségről

88 oldal. Izléses karton borítékban. Füzve 65 lei és portó.

Rendkívül mélyenjáró példabeszédekben mutatja meg ez a könyv Árpádházi Szent Erzsébetben az emberszent harmonikus egységet

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Ideges gyomorban

Gyomorgörccsök, görcsös állapot, hányinger, emésztésből származó ideges fejfájás és áimatianság eseteiben a világhírű amerikai

GASTRO D-vel

úgy a belföldi, mint a bécsi, berlini, stb. klinikákon hosszabb kicserletezések után a legszebb eredményeket érték el.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

Az „Erdélyi Múzeum-Egyesület” 1937-38 évi téli előadás-sorozata

SZAKELŐADÁSOK.

Hölcsészeti, nyelv- és történettudományi szakosztály.

(A római katolikus „Lyceum” könyvtárában, csütörtöki napon d. u. 6 órai kezdettel.)

1937. december 16. Dr. Kristóf György: Tudományos élet Erdélyben a Bach-korszakban és a hetvenöt éves Erdélyi Múzeum.
1938. január 20. Dr. Jancsó Elemér: Dobrentey Gábor.
1938. február 3. Dr. Szabó T. Attila: Bábonny története és települése.
1938. február 17. Juhász István: Az erdélyi román református püspökség, 1564—1582.
1938. március 3. Dr. György Lajos: A boldog ember inge.
1938. március 17. Dr. Nagy Géza: Társadalmi rendi ellentétek a régi erdélyi református egyházban.
1938. március 31. Dr. Rajka László: A kolozvári gyakorló gimnázium utolsó éve.
1938. április 7. Dr. Tavasz Sándor: A mai metafizika, különös tekintettel Hans Driesch metafizikájára.
1938. április 28. Dr. Jancsó Elemér: A magyar irodalomtörténetírás kétszáz éve, (1711-től napjainkig.)

Természettudományi szakosztály.

(Az unitárius püspökség dísztermében, szerdai napokon d. u. 7 órai kezdettel, a népszerűsítő előadások után.)

1937. december 17. Dr. Balogh Ernő: A Bászkapatak megfordulása.
1938. január 19. Dr. Balogh Ernő: A kovásznai „Sanitas” (Árpád) forrás aragonitja.
1938. február 9. Dr. Balogh Ernő: Fiala barlangi medve-maradványok a popováci barlangból.
1938. február 23. Dr. Tulogy János: Természettudományi megfigyelések. (Bemutatóval.)
1938. március 9. Dr. Balogh Ernő: A protocalcit új típusa és új előfordulásai.
1938. április 20. Bányai János: Újabb ásványelőfordulások a Székelyföldön.

Orvosi szakosztály.

Az Orvosudományi szakosztály előadásait hétfői napokon tartja este 9 órai kezdettel a református leánygimnázium fizikai előadó termében. Az előadások műsorát a szakosztály esetről esetre közli.

Mindenegyik előadásra a belépés díjtalan.

Sebők Imre dr

Öt világrész keresztül

utirajz

Erdősi Károly előszavával.

Ara 140 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségei, lüktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjuság számára írta Sebők Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjuság számára, amely mesterei vezető segítségével ismeri meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felhívásoknak is értékes szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István Társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható: Könyvosztályunkban

Három elmélet, ami megakasztja az ország népei közötti közeledést

Gyárfás Elemér programbeszéde Ciuc megye választóközönsége előtt

(Mercuria-Ciuc). December 5-ikén dr Gyárfás Elemér szenátorjelölt az itteni magyarpárti választógyűlésen a következő beszédet mondotta:

— Országos választások idején eddig mindenkor szükségesnek éreztük megokolni, hogy miért megyünk *önálló listával* a küzdelembe és sorra véve a román pártokat, egyenként elmagyaráztuk, hogy melyikkel miért nem szövetkezhettünk. Azt hisszük, ezuttal erre nincs szükség.

Nincs szükség elsősorban azért, mert *ugyanaz a párt van ma is uralmon, mint négy év előtt* s ha friss és fiatal korában nem léptünk vele frigyre, most, mikor négy évi kormányzás büneinek és hibáinak súlya alatt megöszült, és megráncosodott, még kevesebb kedvünk lehet a kézfogóhoz.

Nincs szükség azonban annak indokolására sem, hogy *miért nem szövetkeztünk a többi román pártokkal*, mert az utolsó években az ország közéletében a felelőtlenül hangoskodók és a felelősségükről megfélemedezett hatalmasok olyan hangulatot és légkört támasztottak, mely gyökerében elfojt minden közeledési szándékot és lehetetlenné teszi nekünk is, de a román pártoknak is, hogy egymással szövetkezzünk álljunk népünk elé.

AZ ELNEMZETLENITÉS KÉRDÉSE.

1. Az első elmélet úgy hangzik, hogy vissza kell vezetni a románság kebelébe a magyar uralom alatt erőszakkal és illetéktelen befolyással elnemzetlenített s emiatt elmagyarosodott románokat. Hatalmas apparátus áll ma már e cél szolgálatában.

A ránk szakadt súlyos bajnak és fájó intézkedéseknek, melyek ellen, ha feljajdulunk, az a felelet, hogy ez nem irányul az igazi magyarok ellen, akiket bántani nem akarnak, csak a saját elvesztett fajtestvéreiket keresik és akarják saját soraikba visszavezetni.

Senki sem vonhatja kétségbe, hogy egymás mellett, sőt valósággal egymásban élő két nép között egymásbefolyások előfordulnak, különösen vegyes házasságok révén.

Nyugodtan állítjuk s bámiikor bizonyíthatjuk azonban, hogy nem ma, hanem az elnyomónak és elnemzetlenítőnek szidott magyar uralom idején legalább ugyanannyi magyar románosodott el, mint ahány román beolvadt a kisebb-nagyobb magyar néptömbökbe.

Bármilyen történet is azonban a múltban, az még nem adhat jogcímet a jelenben alkalmazásba veendő kivételes bánásmódra. A nemzeti érzés egyéni tulajdona mindenkinek, ép úgy,

mint vallásos hite, a kérdést tehát nem történelmi hosszmetzetben, hanem a jelen keresztmetzetében kell néznie mindenkinek.

TÖRTÉNELMI IGAZSÁGTALANSÁGOK.

2. A második elmélet az, hogy elismerik ugyan elvileg a jogegyenlőséget, de mielőtt ezt a közélet minden vonalán gyakorlatban is meg-

Folytathatók sérelmeink felsorolását s ezekkel kapcsolatos feladataink kitűzését.

E három pont azonban voltaképpen magában foglalja valamennyit, mert amíg ezek a törekvések érvényesülnek, nyugalomhoz semmi téren sem juthatunk, viszont ha ezeket sikerülni fog a testvéries meggyőzés és felvilágosítás eszközeivel elnémitanunk, akkor remélhetjük, hogy más vonatkozásban is megenyhül a sorsunk.

Hogy ezt elérjük, szükséges elengedhe-

valósítanak, előbb bizonyos történelmi igazságtalanságokat kell jóvátenni s csak e jövététel után érvényesülhet majd szabadon a teljes jogegyenlőség.

3. Harmadik súlyos sérelmünk az u. n. nemzeti munkavédelem jelszava alatt megindított akció.

E törekvessel szemben, mely a legutóbbi hónapokban soha nem sejtett nyílt törvénysértés megkockáztatásával készült reánk lesújtani, kénytelenek voltunk a Nemzetek Szövetségéhez fordulni s e lépésünknek volt is valamelyes feltartóztató hatása. Nem hagyhatjuk azonban abba a küzdelmet addig, míg meg nem győztünk mindenkit arról, hogy az ország magasabb érdekei ellen súlyosan vétkezik az, aki minket abban akar megakadályozni, hogy tisztességes, termelő munkával megkereshessük mindennapi kenyerünket.

Mikor lesz megnyugvás?

tetlenül, hogy a mostani választáson ismét tanubizonyosságot tegyünk *fégyelmezett egységünkről és le nem kicsinyelhető erőnkről.*

Ha ezuttal is kétszáz ezer körüli választóadja le szavazatát a Magyar Pártra, ennek képviselői teljes joggal, felemelt fővel s a siker reményével vehetik fel a nyílt küzdelmet e tévtanok, történelmi hazugságok és hamis elméletek ellen, melyek már eddig is annyi károsodást, bajt és szenvedést zudítottak ránk.

Meghalt Thorma János

Baia-Mare. Saját tud. Thorma János, a kiváló festőművész, vasárnap este fél 10 órakor, 67 éves korában meghalt.

Thorma János már másfél év óta szenvedett súlyos betegségében: a vesezsugorban. Ez évben már kétszer feküdt az egyik budapesti szanatóriumban gyógykezelésre végett. Legutóbb augusztusban jött haza, amikor már jobban érezte magát. Kezelőorvosai, dr Szentmihály Ödön, dr Papp Mihály és dr Incze József mindent elkövettek, hogy a tragédiát megakadályozzák, vagy legalább is késleltessék, azonban minden igyekezetük hiábavaló volt. A mester vasárnap este felesége, Kiss Margit festőművésznő karjai között kiszenvedett. Holttestét a téli festőiskola nagytermében ravatalozták fel. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a református egyház szertartása szerint.

Szegényebbek lettünk megint. Thorma János, a Magyar Barbizoniak világhírű mestere költözött el hosszas betegség után az élők sorából s most már valami mennyei műteremben festi égi képeit. Damjanics, Pöstenberg s a többi aradi tizenhárom pedig fészecs vigyázzban tisztelgőleg halhatatlan festőjük előtt.

Thorma János, a mester az Aradi Vértanúk képével tünt fel 1896-ban, a millenáris kiállítás

idején. És ugyanekkor vonult be Nagybányára. Hollósy Simon, Thorma János, Réti István és Ferenczy Károly vezetésével az a kis festőcsapat, amelyik a magyar művészet reformkorszakát indította meg s hosszú évtizedeken át — mint a barbizoniak — ők diktálták a magyar pikúrban. Nem ment az minden harc nélkül, s a kis banyaváros vezetőivel, polgárságával, majd a budapesti hivatalos tényezőkkel a nagybányai művésztelepért Thorma János folytatta a leglelkesebb és legerősebb harcot s amit elértek, állandó műteremházakat, a festőiskola fenmaradását s az új művésznemzedék felnevelését, azt Réti és Ferenczy mellett elsősorban Thorma János lelkesességének, agilitásának, s a művészet erejében való hitének köszönhette a Magyar Barbizon.

Mint festő és tanár: a magyar műtörténetben külön korszakot jelent Thorma János. Amikor 1896-ban a 26 éves festőművész az Aradi Vértanúkkal megjelent a budapesti millenáris kiállításon, már müncheni sikerek voltak mögötte s az Aradi Vértanúkat a magyar érzésektől tütött kompozíciók egész sora követte. Az „Október elején“, a „Cigányok“, a „Temetés után“, s még sok életképe, bányai háttérű kompozíciója készült a művésztelepi műtermében, ahol tíz éven át dolgozott Petőfi Talpra magyarjának az Aradi Vértanúkat is felülmúló méretű kompozícióján, de aztán kevéssel a világháború után, az óriási vásznat darabokra vágta s egy-egy részét kisebb képnek formálta meg.

A háború után is tovább vezette a művésztelepet, egészen az utolsó időkig. Pár év előtt vissza akart vonulni s a művésztelepet és festőiskolát átadta volt növendékeinek, Mikola Andrásnak és Krizsán Jánosnak, akik az idén tavasszal bekövetkezett változásig Thorma János szellemében vezették is az ügyeket.

A betegség közel két éve távol tartotta Thormát, az agg kor küszöbén is dalos és aktív férfi a munkától s ez még több lelki szenvedést okozott neki, mint a súlyos betegség.

Rendkívül jó barát, nagy kulturájú művészember volt s aki egyszer megismerte, lelke bűrköréből nem tudott szabadulni.

Halála nemcsak a nagyműtű művésztelep és iskolára, de az egész magyarságra gyászt jelent. Sirjánál könnyes lélekkel sorakoznak tanítványai, barátai és tisztelői, az egész magyar kultúrközösség.

(H. U.)

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnőttök Katekizmusa

A vallási ismereteknek és kiünöbbségnél-kitünöbbs predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötve 420 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvételt 20 leije csak drágább.

Kapható a „Magyar Lapok“ könyvosztályában.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Dradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 fillér.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Ciuj szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Ciuj, Piat. Unirii 13.

Kéziratokat nem őrizzük meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszbellyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Elénk szél, változó felhőzet, helyenként inkább csak nyugaton eső, vagy havaseső, a hőmérséklet nem változik lényegesen.

Eljegyzés. Pálffy Edithet, a Magyar Párt bihari tagozatának tisztviselőjét eljegyezte Mokos József kelmefestőgyáros. Az oradeai társadalomban közszertetnek örvendő fiatalokat eljegyzésük alkalmából számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

ELFOGLALTÁK HELYÜKET A TIMISOARA VÁROSI ÉS MEGYEI BIZOTTSÁG MAGYAR TAGJAI. Timisoara. Saját tud. Jelentettük, hogy évek óta nem volt a magyarságnak képviselője a városi és a megyei időközi bizottságban s most végre Bratianu Constantinnak, a liberálisok megyei elnökének kezdeményezésére ezekben a bizottságokban egy-egy magyar tag is helyet kapott. A Magyar Párt meg is nevezte a maga képviselőit, közben azonban beiktatták a megyei időközi bizottságot — magyar tag nélkül. Az ujonnan kinevezett megyei időközi bizottság tagjai közül ugyanis egy sem volt hajlandó átadni helyét a magyar tag számára. Ezzel szemben az új városi időközi bizottságot már úgy nevezték ki, hogy a többiek sorában Gyulay János dr ügyvéd, a Magyar Párt banati tagozatának alelnöke neve is szerepelt abban. Gyulay dr így a bizottság többi tagjával együtt le is tette a hivatali esküt, helyét elfoglalta és különböző bizottságokba való beosztását is megkapta. Most azután a megyei időközi bizottságba is bekerült Lukács Jenő mérnök, mint magyar tag. A belügyminisztérium az új bizottsági tagok közül egy Puscas nevű tanitót felmentette megbízatása alól és Lukács mérnököt nevezte ki, aki szintén elfoglalta a helyét.

* **Ha le akar fogyni, igyék reggel, délelőtt és este egy-egy harmad pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mindig kótórával az étkezés után.** Kérdezze meg orvosát.

Véres szerencsétlenségbe fulladt a menyegzői lakoma. Varsóból jelentik: Lodz mellett Jezov faluban egy lakodalmi ünnepség alkalmával a vendéglő padozata leszakadt és mintegy százan a pincébe zuhantak. Növelte a szerencsétlenséget, hogy közben tűz ütött ki, amely megnehezítette a mentést. Száz sebesült közül negyvenen csonttörésen kívül égési sebeket is szenvedtek.

A szeszital áldozata. Satumare. Saját tud. Ciuclea József jómódu turulungi gazda egy átmulatott délután befogott kétlovas szekerebe és Gherta-Mica felé indult. Utközben a bakkról — ittasan — a lovak közé zuhant s az állatok keresztül húzták rajta a nehéz szekeret. Az iszákos gazda még a helyszínen meghalt. Holttestét másnap a egyik mezőn találta meg.

Nyolc párt tette le eddig Sigheten a jelölő listát. Sighet. Saját tud. Az ország többi megyéivel párhuzamban Maramures megyében is élénk politikai munka folyik a közelgő választásokkal kapcsolatban. A sighet-i törvényszéken eddig nyolc párt tette le a jelölő listát, illetve jelentette be a listavezetőt: a kormánypárt a Nemzeti Parasztpárt, a Tot pentru Tara, a Cuzista, Bratianu Gheorghe pártja, a Junian-párt, a radikálisok és a zsidó-párt. A Magyar Párt megyei tagozata még nem foglalt állást s döntés csak keddre várható. A kormánypárt sem jelentette be minden jelöltjét, miután a jelölés nem végérvényes, a kombináció az, hogy a kormánypárt listája a következőképpen alakul: Urdea Jonel lesz a listavezető, utána Xenii államtitkár, Condras volt prefektus és Zegreanu tanfelügyelő kerülnek. A szenátor-lista kialakulására vonatkozóan is csak kombinációk vannak forgalomban.

Halálozás. Simonești alcuti községben, fiánál, dr Márton László volt városi főjegyző, birtokosnál, 83 éves korában elhunyt Márton Gábor nyugalmazott igazgató-tanító. Az elhunyt félszázadon állott a katolikus magyar kultúra szolgálatában és egész nezedékek nőttek ki kezei alól. Négy gyermekét mintaszerűen nevelte, tanította. Dr Márton László volt mercurea-ciuci városi főjegyző, földbirtokos, dr Lőrincz Károlyné, Márton Annuska, Márton Ducika postafőtisztviselő és Márton Berta férj. Juvoss J. Lajosné, gyermekei és négy unokája gyászolja. Temetése vasárnap délután ment végbe a község és vidéke lakosságának nagy részvételével.

Vizsgálat a sighet-i városházán. Sighet. Saját tud. A sighet-i városházán meglepetésszerűen vizsgálatot tartott Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelő. A háromnapos vizsgálat megszakadt, pár hét múlva azonban folytatódik. A hivatalos tevékenységgel kapcsolatban az a feltevés alakult ki, hogy annak következtében feloszlatták a városi tanácsot.

Politikai eszközként használják fel a kortések az ablakbeverést. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Rövid egymásutánban érkeznek jelentések az ügyészségre és csendőrségre, hogy egymást érik a falvakban az ablakbeverések. Sikertelt megállapítani, hogy az eddig egérsutat nyert tetteseket különböző politikai pártu kortések fogadták fel, hogy ellenfeleiken így álljanak bosszút. Az ügyészség szigorú nyomozást rendelt el, hogy az ablakbeverések ne ismétlődjenek.

SULYOKS KIMENETELÜ ROBBANÁS A GÖZFÜRDŐBEN. Bucuresti. Szombaton délután az ismail-megyei Bolgrad városka községi fürdőjében a gépházban felrobbant egy kazán s a zuhanyozó helyiségben, amelynek irányában a robbanás történt. 11 személyt megsebesített, akik közül öten súlyosan sebesültek. A robbanás nagy vakrémületet idézett elő a fürdőn.

Megrendítő tragédia a sporttéren

Hossu őrnagy, a Juventus labdarugó-csapat vezetője összeesett és szívrohamában meghalt a sportpályán

Timisoara. Saját tud. Hirtelen haláleset történt vasárnap az Electrica-pályán. Hossu Romulus bucaresti őrnagy, aki, mint a Juventus vezetője érkezett csapatával Timisoarára, a sportpályán, közvetlenül a mérkőzés előtt

hirtelen összeesett s pár pillanat alatt kiszenvedett.

A bucaresti Juventus szombaton érkezett Timisoarára, hogy vasárnap a nemzeti bajnoki

József Attila verseiből

MEGFÁRADT EMBER

A földeken néhány komoly paraszt hazafelé indul hallgatag. Egymás mellett feksznünk: a folyó meg én, gyenge füvek alusznak a szívem alatt.

A folyó csöndes, nagy nyugalmat görget, harmattá vált bennem a gond és teher, se férfi, se gyerek, se magyar, se testvér, csak megfáradt ember, aki itt hever.

A békeséget szétosztja az este, meleg kenyereből egy karaj vagyok, pihen most az ég is, a nyugodt Marosra s homlokomra kiülnek a csillagok.

MAMA

Már egy hete csak a mamára gondolok mindig, meg-megállva. Nyikorgó kosárral ölében, ment a padlásra, ment serényen.

En még őszinte ember voltam, ordítottam, toporzékoltam. Hagyja a dagadt ruhát másra. Engem vigyen föl a padlásra.

Csak ment és teregetett némán, nem szidott, nem is nézett énám s a ruhák fényesen, suhogva, keringtek, szálltak a magosba.

Nem nyafognék, de most már késő most látom, milyen óriás ő — szürke haja lebben az ágen, kékítőt old az ég vizében.

* **Számos női bajnál végtelen nagy megkönnyebbülést szerez reggel éhgyomorra félpohárral természetes „Ferenc József” keserűvizet azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhígítja és akadálytalanul kiüríti, azonkívül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozdítja.** Kérdezze meg orvosát.

Leesett a szekérről, szétloccsant az agyveleje. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Gáspár Domokosné 38 éves lazareai asszony vendéglő megnyitására székelt kért egyik ismerősétől, melyeket szekéren Ferencz Ferenc kocsis szállított el. Gáspárné is felült a szekérekkel megterhelt szekérré, ahonnan az egyik döccenésnél leesett, fejét beleütötte egy kőbe, úgy, hogy az agyveleje szétloccsant. Nyomban meghalt. A vizsgálat a felelősség tekintetében megindult.

Kiegyezett a volt frumocai jegyző az agyonlőtt muzsikuscigány édesapjával. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ez év május tizediki nemzeti ünnep alkalmával történt, amiként annakidején beszámoltunk róla, hogy Soós Károly frumocai községi jegyző a falu közeli erdőjében reneszert erdei mulatságon italos hangulatban, virtuskodásból, vadászfégyvert fogott S. a. Ferenc 24 éves tőgőssre azzal, hogy lelővi fejére. A golyó a szerencsétlen nagybőgős fejébe furdott és azonnali halálát okozta. A törvényszék gondatlananságból okozott emberölés miatt vont felelősségre Soós jegyzőt, ügyében azonban még érdemi tárgyalást nem lehetett tartani. Ellenbogen, Tincu, Comes és Elthes orvosok-kértők véleménye ugyanis nagyon eltér egymástól és így szűköse mutatkozik annak, hogy a szakértők véleményét nyílt tárgyaláson összehangba hozzák. E miatt a törvényszék a péntekre kitűzött tárgyalást június 4-ére napolta el és tudomásul vette, hogy Soós jegyző a lelőtt nagybőgős édesapjával id. S. a. Ferenczel huszszor leí kártérítési összegben kiegyezett és így kártérítés iránt nem kíván bírói eljárást. Ennyit ér egy cigányélet a hátramaradó édesapának...?

mérkőzések során a timisoarai Ripensáival mérkőzött. A csapat vezetésével Hossu Romulus őrnagyot, a Juventus labdarugószakosztályának vezetőségi tagját bízták meg. Hossu őrnagy a csapattal együtt a nagypályaudvarral szemközt „Terminus” szállóba szállt meg s a kereskedelmiügyi minisztérium S. a. legan nevű könyvelőjével közösen vett ki szobát. A szálló egyebé-ként szivbajos ember volt, betegsége azonban csak ritkán jelentkezett. Vasárnap délelőtt azonban már nem a legjobban érezte magát. Délután fél kettőkor villamoson indult az Electrica-pályára felé, ahol a mérkőzést rendezték. Mielőtt villamosra szállt volna, felhívta S. a. rendőrségi vezérfelügyelőt, régi jó ismerősét, akivel elbeszélgetett. A villamoson többek között a Terminus-szálló Szabó István nevű tisztviselője is vele volt, akivel az ellencsapat mai formáját és a mérkőzése lehetőségeit vitatta meg. Amikor a pályához ért.

Hossu őrnagy az öltözőkhöz sietett, utközben azonban, közvetlenül a büfé előtt megintott és összeesett.

Nyomban a vendéglő helyiségébe vitték az őrnagyot s a közönség sorából több orvos sietett elő, hogy a beteg tisztet segítségben részesítse. Az orvosok azonban mingyárt megállapították hogy

segítség már hiábavaló, mert az őrnagy szívrohamában kiszenvedett.

Rövidesen megjelentek a katonai hatóságok, akik — a mindössze 42 éves korában — elhunyt őrnagy holttestét a katonai temető kápolnájába szállították.

A hirtelen haláleset természetesen mély sajnálkozást váltott ki a sportmérkőzésre seregülő közönség soráiban s elsősorban a Juventus játékosai között. A játék kezdetét jelző füttyező előtt azután úgy a közönség, mint a játékosok egy pernyi felállással áldoztak az elhunyt emlékének. A mérkőzés ezután megindult.

a Juventus azonban természetesen annyira az esemény hatása alatt állott, hogy ellenfelétől 5:0-ás vereséget szenvedett.

A mérkőzés után a Juventus játékosai Braun Kálmán tréner vezetésével kivonultak a katonai temetőbe, ahol Cetariu csendőrőrnagy, a timisoarai hadsereg kerületi elnöke is megjelent. A csapat tagjai kegyelettel tisztelegtek halott vezetőjük koporsójánál és gyertyát gyújtottak a ravatalán.

Lázás izgalommal készülnek városunk jótékony hölgyei a venetiai Katolikus Ház Karácsonyi vásárjára, ahol a rendező urlasezonyok ügyességének és izlésének bizonyítékai gazdag változatban fognak felsorakozni. A Katolikus Kör pompásan feldíszített terme fogadja azokat, akik a karácsonyi vásárra eljönnek. A vásár felöleli a népművészeti, házipari kiállítást, hangversenyeket, szórakoztató előadásokat. Tele lesz a vásár hangulattal, szípközölő ötletekkel és művészi izlés adományaival. A Karácsonyi Vásár ünnepélyes megnyitása december 16-án lesz és négy napig tart.

Zürichi zárlat. Párizs 14.68 fél, London 21.60 egynegyed, Newyork 432 ötnyolcad, Brüsszel 73.43, Milánó 22.76, Amsterdam 240.42 fél, Berlin 174.25, Bécs — schilling 80.40, Prága 15.21, Varsó 81.80, Belgrad 10. Bucuresti 325.

A vasúti átjárónál elütött a vonat egy székely gazdálkodót. Marcurea-Ciuc. Saját tud. Salló Bálint 59 éves jigidini gazdálkodó tehén-szekerével éppen akkor haladt át a község határában levő, sorompónélküli vasúti átjárónál, amikor a vonat odaérkezett. A gazdálkodó a tehének előtt ment, azokat ostorral vissza akarta fordítani, eközben azonban a mozdony elütötte. Olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a kórházban néhány óra múlva meghalt.

Féltékeny legénytársát a rozsdás pisztolyt tisztogató legény. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Ince István misenteai 28 éves székely legény rozsdás revolvert talált egyik gazdasági épületük tetőgerendái között. Bevitte a szobába és meg akarta tisztítani. A revolver elsült és a közelben tartózkodó Simon Ferenc 19 éves fiút fejelölte. A golyó a fiú jobbszemén hatolt be a fejbe. Dr. Hirsch Hugó kórházi főorvos műtéti beavatkozásnak vetette alá a legényt és sikerült a golyót eltávolítani.

* **Khasana ajakpirosító és Khasana arcpirosító** a sepietési művészetben elérték a tetőfokot. Khasana arcpirosító, egy varázslatos szépségcsiszor az arcnak hatalmas frisseséget kölcsönöz — a Khasana ajakpirosító megszépíti a szájat, egész napon át tartos és amellett nem fest.

TENGERBE ZUHANT ES ELPUSZTULT AZ ANGOL LÉGÜGYI MINISZTER REPÜLŐGÉPE. Rómából jelentik: Az Imperial Airways „Cygnum” nevű négymotoros repülőgépe Indiából útban London felé. Brindisinel közvellen felszállás után a tengerbe zuhant. A legénység két tagja meghalt. Hét utas és a legénység közül nyegen megszökött. A sebesültek közt van Sir John Salmond, volt légügyi miniszter is, aki indiai szemlekorúttjáról tért haza. A repülőgépet nem tudták kimenteni, azonnal a tengerbe süllyedt.

Hálátlan rokonok megdöbbenő halottfuvarozása. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Simon György 77 éves suseni gyermektelen gazdálkodó még életében rokonaira iratta tekintélyes vagyonát azzal a kikötéssel, hogy őt élete végéig gondosan ápolják és halála után tisztességesen eltemettetik. A rokonok — köztük Simon Ferenc, Simon Andrásné és Oláh István suseni lakosok — erre kötelező ígéretet is tettek. Simon György a napokban meghalt, még pedig Simon Ferenc örökös házában. Simon Ferenc az egyezséget úgy értelmezte, hogy nem köteles a temetést eszközölni és a temetési költségeket hordozni, hanem arra kötelezettséget öv. Simon Andrásné vállalt. Ejszaka székere helyezett Simon György holttestét és elvitte öv. Simon Andrásné házába és ott hagyta. Simon Andrásné sem volt hajlandó a temetést vállalni, hanem ugyancsak székere tette Simon György tetemet és Oláh István tornácába helyezte el. Ez természetesen nem történhetett meg a falu tudta nélkül és vegyes érzelmekkel fogadták ezt a rémhistoriába is beillő „halottfuvarozást”, de tudomást szerzett róla a csendőrség is. Jelentette az esetet az ügyészségnek, amely utasította a csendőrséget, hogy mindenre kiterjedő részletességgel tárja fel az ügy hátterét és az egész szokatlan eljárást.

A Mi Urunk Jézus Krisztus kinszenvedése

Az Isten szolgájának, Emmerich Anna Katalinnak látomásai szerint.

Feljegyezte Brentano Kelemen Fordította Kertész Kálmán

Ara 130 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál!

Kutassy Antal ember akar lenni

Kutassy Antal 15 éves magyar fiú Ocna-Sugatagról (Maramures megye) özvegy anyja 250 leies havi nyugdíjat kap. Ugy szokták mondani, hogy ez megélhetéshez kevés, éhenhaláshoz sok. Nem. Ez az éhenhaláshoz is elég. 250 lei egy hónapra lakásra, fűtésre, világításra, élelemre és ruházatra. Constantinescu Vasile, a nem régen eltelt bucaresti szülőgyilkos diák 3000 lei kapott havonként szüleitől szórakozásra, mulatozásra. És még sem lett belőle ember. Az ügyész szörnyetegnek titulálta és igazságot. Kutassy Antal özvegy anyja havi 3000 leiből nagyon szépen megélt, fiát taníttatná, neveltetné és Kutassy Antaltól ember lenne. Mert az akar lenni. A 14 éves gyerek feltűnő tehetséget árul el a festészetben. Fúr, farag, gépeket állít össze, mert a benne rejlő erők feszülését éri magában. Ez a gyerek segít, támogató kezekre vár. Iparos szerezne lenni, ember akar lenni. Falubeliek hívták fel reá a figyelmünket. Akadnak talán még ma is megértő emberek, akik támogatásra színek. Ezért fordultunk olvasóinkhoz.

A Liberális Párt gyűlései. Mosoiu Tiberiu vezetése alatt álló Liberális Párt 4-ik körzete e héten a következő helyeken tartja gyűléseit. Szerdán, azaz december 8-án este 7 órakor a Bányasoron levő Cristea-féle vendéglőben, pénteken, december 10-én este 7 órakor a Franciasoron levő Bungau-féle vendéglőben. A párt vezetői ismertetni fogják a pártnak várospolitikáját. Dancea Jakab, liberálisparti körzeti elnök. Straia János polgári blokk körzeti elnök.

Féltékenységből megölte legénytársát a szerelmes székely legény. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Bereczki Gergely gheorgheni legény és Kémenes Ferenc legénytársa együtt tettek a szépt dr M. Câmpeanu ügyvéd cselédjének. Bereczki egyik éjjel, amikor tudta, hogy Kémenes Câmpeanunál a konyhában a leánynál van, behatolt a szobába és egyetlen szurással megölte riválisát. A gyilkos legényt átadták az ügyészségnek.

* **Főfájás, idegesség, hipocondriás állapotok** gyakran a legrovidebb idő alatt megszűnnek, ha bélműködésünket rendszerként éhgyomorra vagy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizzel elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.

Levágott női fei a patakmederben. Tg. Săuceș. Saját tud. A treiscaunemegyei Estelnic községet borzalmas bűntény tartja izgalomban. A község között átfolyó patak medréről a kőbányák egy már megszűnt indiai levágott női fejet ástak ki. A borzalmas leleletet azonnal jelentették a csendőrségnek és nagy erővel megkezdődött a nyomozás. A falusiak közül többen felismerni vélték Vizi Mária olajvált asszonyt, aki előzőleg Bucurastiben volt férjével s onnan tért haza Estelnicre. A hullá többi részét még nem találták meg. Nincs kizárva, hogy a gyilkos szétdarabolta a hullát és úgy szórta bele a patakba.

Harakirít követelt el magán egy munkás. Carei Saját tud. Megrendítő öngyilkosság történt Carei városból alig három kilométernyire. Kovári József munkás, aki már régebben súlyos gyomorhajtban szenvedett, élesre fent borotvával felhasította gyomrát. Hozzáértőjei találtak rá a lakásban, nyomban orvost hívták, mire azonban az megérkezett, az öngyilkos férfi már halott volt.

SZÍNHÁZ

— **A Thalia Magyar Színház utolsó két előadása.** Kedden délután 5 órakor a szezon egyik nagyszerű operettjüdjonsága, az Urileány szobát keres — kerül színre teljesen a bemutató előadás szerint olcsó helyárrakkal. — Sárgapitykés közlegény. Kedden este utolsó bucsuelőadásul van a színház műsorán az utolsó évek egyik legnagyobb sikerű és legszenzációsabb operettje, a Sárgapitykés közlegény, ragyogó kiállításban, pazar díszletekkel, teljesen a premier szereposztásában. Rendes helyárrakkal.

HETI MŰSOR:

Hétfőn este 9 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (hatodszor.)

Kedd délután 5 órakor: **Urileány szobát keres** (olcsó helyárrakkal.)

Kedd este 9 órakor: **Sárgapitykés közlegény** (bucsuelőadás.)

TESTA

Megfázás, hűlés, szurás ellen

A megyefőnök felhívása

Oradea. Az itteni megyefőnökség felhívja az alább felsoroltakat, hogy december 7-én délután 4 órakor a határmenti erődök építéséhez való hozzájárulás megvitatása végett jelenjenek meg a megyeháza nagy tanácstermében: Kupferstein si Rudolf Klein, Cooperativa Industrială, Heller si Deutsch, vād. Erdős Emil, Stark Adolf, dr Vas Isaiia, Hartman Alexandru, Patrubań Nicolae, Faragó Zoltán, Grünbaum Dávid, Horvát Emil, Laszt Herman, vād. Grünberger Adolf, vād. Grosz Eliás, sofia lui Blum Moisa, Simionescu Silvia, sofia lui Roth Samuil, vād. lui Benedek Dávid, Botházi Alexandru, Smilovits Mihai, Silberstein Samuil, Spreng Farkas, Katz Ludovic, sofia lui Meizner Marcu, vād. Weisz Avram, Mostenitorii vād. Gala Joan, Gramatie Joan, Frații Lőrincz, Lőrincz Simon, vād. Ziehermann Jacob, Neuländer Dávid, Vindich Ștefan, vād. Kaczender Izrael, vād. Piesz Aron, Tatos Joan, Setiner Ignatiu, vād. Botoc Petre, Schvarcz Mauritiu, Szász Adalbert, vād. dr Nemes Aron, Camera de Comerț si Industrie, Reuniunea calfelor industriale rom. cat., Căminul Mncitorilor rom. cat., sofia lui Nagy Ludovic, sofia lui Sándor Francisc, Szirmai Alexandru, Markovits Samuil si Bernath, Comunitatea Evrească ort., vād. Marosi Francisc, Rozenfeld Josif si Steiner, sofia lui Moskovits Simon, Tarsai Coloman, Kohn Dávid, sofia lui Indiska Vasilie, Vidican Joan, sofia lui Mar Ludovic, May Edinund, vād. Molnár Joan, dr Lauran Paul, Societatea de comerț comision, Mandel Géza, Jenei Rudolf, Glückmann si Farkas, Banca Unirea, Bodega Fényves, Andru Virgil, Nicolavits Joan, Schwartz Ecatalina, Serer Dumitru, Lőrincz Árpád, Virányi Adalbert, Hategan Adalbert, Berger Simon, Pásztor Eduard, Ibsstein Artur, Schön Herman, Blum Moisa si Löble, Valtra trasport pasage, Frații Müller, Nizsel si Faragó, Kalmár Ármín, Rozenberg Mauritiu, Pap Dionizie, Szamez Henrich, Asner Carol, Alzenreash si Freiberg, Kertész Alexandru, Lindenfeld Ernest, Herman Maximilian, Popoviciu Alexandru, Weisz Mauritiu, Rozenberg Mauritiu, Frații Komlós, Stern Adolf, Bobitan Mihai, Polák Ștefan, Bogdan Constantin, Rót Francisc, Codilean Teodor, Foris Dezideriu, Szücs Joan, Klein Ludovic.

A Magyar Párt propaganda gyűlései a városban

A Magyar Párt már két hete folytatja a megyében a választók felvilágosítását. A megye lakossága mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel és szeretettel fogadja a magyar lista vezetőjét dr Soós Istvánt és a központi kiküldötteket.

Most már pedig a városban is megkezdődnek a propaganda gyűlések, melyeket a Magyar Párt az alábbi sorrendben tart meg:

December 8-án este fél 8 órakor a Magyar Házban, Str. Duca No. 9.

December 9-én este fél 8 órakor a réten a Reich vendéglőben.

December 9-én este fél 8 órakor az Andriška vendéglőben, Take Jonescu utcán az újvárosiak számára.

December 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Katolikus Körben az egész város társadalmi számára.

December 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Isia-telepen a katolikus kulturházban.

December 12-én délután 4 órakor az Elő telepen, a környező telepek lakosai számára.

December 13-án este fél 8 órakor a Berger vendéglőben, Str. Astra 1. szám alatt, a csibevárosiak számára.

December 14-én este fél 8 órakor a Cseh-vendéglőben, Calea Victoriein, a velenceiek számára.

December 15-én este fél 8 órakor a Magyar Házban a második és harmadik körzetbeliek számára.

December 16-án délután 5 órakor a Hegyi Kulturházban, Str. Pasteur No. 23.

A Magyar Párt elnöksége felhívja az illető körzetekben lakó magyarságot, hogy a gyűléseken, melyeken dr Soós István képviselőjelölt ismerteti programját, a lehető legnagyobb számban jelenjenek meg.

SPORT

Téli pihenőre térnek a csapatok...

Kapuzárás a Nemzeti Bajnokságban

Befejeződtek az őszi évad bajnoki küzdelmei. — Az esélyesek győztek a csonka fordulóban

Vasárnap játszották le a Nemzeti Bajnokság A csoportjának utolsó bajnoki találkozóit. Három mérkőzés került sorra s győztek a favoritok.

Tavaszig szünetelnek a küzdelmek.

A csonka forduló részletei a következők:

Venus—Sportul Studentesc 4:1 (2:0). A bajnokcsapat behiztosította őszi elsőségét. Biztos

győzelem. Góllövő Gruin, Bodola, Válcov, Humis, illetve Marinescu.

Universitatea—ACPR 3:1 (1:0). (Cluj). Megérdemelt győzelem: Góllövő: Bencea, Jónás, Janovici, illetve Ströck.

Ripensia—Juventus 5:0 (1:0). (Timisoara). A mult heti csorbát kiköszörülte a timisoarai csapat, igaz, hogy 7 embert cserélt ki a csapatában. Góllövő: Binde (2), Kotormány, Marksteiner, Oprean.

Tizenkét gólt lőtt a Ferencváros

Vezet a Hungaria, de a Fradinak hátra van még egy mérkőzése

Budapestről jelentik: Az idény legnagyobb eredménye a Ferencváros—Törekvés mérkőzés 12 gólja. Közös érdeme a két csapatnak... A forduló legnagyobb meglepetése azonban a Kispest remek, hatalmas győzelme. A kispestiek ezzel a győzelmükkel fölényesen vezetnek a középcsoport élén. Nagy küzdelmet vártak a Hungaria—Elektromoson. Az előzetes aggodalmakkal szemben a Hungaria biztosan győzött. Az „ujpesti rangadón” szép és nagy küzdelmet vívott a két ujbpesti csapat. Az „idősebb” győzött, de izgalmas harc után. A Phöbus kétszer is vezetett. A labdarugás különös mivoltára vall, hogy míg a Nemzetinek és a Budafoknak 2—2 gól csak egy-egy pontot jelent, addig a Bocskainak egy gól két pontot hozott. Ez utóbbi tünemény a Szürketaxitól elszenvedett vereség együttes segítségével a Budai „11”-nek sikerült erősen megközelíteni az — ETO-t.

Részletes eredmények a következők:

Ujpest—Phöbus 4:3 (4:3).

Szürketaxi—Budai „11” 2:1 (0:1).
Nemzeti—Budafok 2:2 (2:1).
Hungaria—Elektromos 4:1 (4:1).
Kispest—Szeged FC 7:2 (6:2).
Bocskai—ETO 1:0 (0:0).
Ferencváros—Törekvés 12:1 (5:1).

1. Hungaria	13	10	3	—	53:14	23
2. Ferencváros	12	11	1	—	50:22	23
3. Ujpest	13	9	2	2	48:19	20
4. Kispest	12	8	1	3	37:28	17
5. Phöbus	11	6	2	3	27:16	14
6. Elektromos	12	6	2	4	25:21	14
7. Nemzeti	11	4	5	2	29:29	13
8. Szürketaxi	12	3	4	5	28:33	10
9. Szeged	12	3	2	7	21:30	8
10. Budafok	12	3	2	7	18:30	8
11. Törekvés	12	3	1	8	22:42	7
12. Bocskai	12	2	1	9	11:31	5
13. Budai	12	1	2	9	17:32	4
14. ETO	12	1	—	11	13:52	2

A B) ligában

Az UDR az őszi bajnok

Harmadik helyre szorult a mindvégig listavezető Törekvés

A B) liga nyugati csoportjában vasárnap játszották le az utolsó őszi fordulót, amely alaposan megváltoztatta a táblázat állását. Az UDR 7 gólt lőtt a listavezető Törekvésnek s ezzel megnyerte az őszi bajnokságot. Második helyre jobb gólarányával a TMAC került, ott-honában féltucat góllal verte a Rovine Grivitat az évadban végig vezető Törekvés így a harmadik helyen kötött ki.

A forduló eredményei a következők:

Resija: UDR—Törekvés 7:1 (2:1).

Timisoara: TMAC—Rovine Grivita 12:1 (5:1).

Ploesti: Prahova—Tricolor 5:3 (3:1).

Hütteldi sporteredmények

Ausztria. A hütteldorfi torna eredményei: Wacker—WSC 2:2 (2:0). Zsidenice—Rapid 1:1 (1:0). — Bécs: Kupamérkőzések: Hakoan—LASK 4:1. Vacuum—Ostbahn 6:1. Libertas—Strassenbahn 1:1. Floridsdorf—Weise Elf 5:1. NAC—Austro Fiat 3:1. Schecwhat—Germania 1:1. BAS—Alfa 5:3. Simmeringer WF—DK 2:1. Post—Polizei 2:0. Schwarz Rot—Erdberg 4:0. Helfort—Hellas 11:0. Hermann—Koresch 4:0. Red Star—Rennweg 11:2.

Svájc. Kupaforduló: Bassel—Grasshoppers 0:1. Lugano—Luzern 2:0. Chau de Fonds—Young Boys 2:1. Vevey—Lausanne 1:1. Schaffhausen—Young Fellows 2:3. Grächen—Porrentruy 4:1. Serrette—Aarau 6:0. S. Gallen—Zug 7:4.

Franciaország—Olaszország 0:0

Meddő olasz fölény jegyében zajlott le a mérkőzés

Párizsból jelentik: A Parc des Princes pályán, mintegy 50 ezer néző jelenlétében játszották le a politikai okokból egyszer már elmaradt találkozót, amely a legnagyobb meglepetésre, a hatalmas olasz fölény ellenére is eldöntetlenül végződött.

Franciaország: Di Lorto — Cazenave, Mattler — Bourbotte, Fosset, Delfour — Courtois, Heisserer, Nicolas, Veinanta, Langiller.

Olaszország: Olivieri — Monzeglio, Rava — Serantoni, Andreolo, Locatelli — Capra, Meazza, Piola, Ferrari, Ferraris.

Kezdeti idegesség után olasz fölény alakul ki és a franciák csak néha jutnak el Olivieri kapujáig. Piola egymásután hagyja ki a legkitünőbb helyzeteket. Szünet után az első percekben óriási az iram, a franciák mindent beleadnak, de aztán végleg visszaesnek, de az olasz csatároknak sincs a lövéssel szerencsájuk.

A két szövetségi kapitány véleménye: Pozzo: Hihetetlen, hogy ilyen fölény után sem tudtunk győzni.

Barreau: Igazán szerencsésnek érezhetem magamat ilyen mérkőzés után. Gólokkal kellett volna győzniök az olaszoknak.

Bangha Béla S. J.

VELÜNK az UR

A hírneves szónok szentbeszédsorozatának III. köt. Tartalma: Eucharisztikus beszédek, evangéliumi szakaszok, alkalmi beszédek.

Ara füzve 100 lel.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Vereséget szenvedtek a magyar asztaliteniszezők az osztrákoktól

Budapestről jelentik: A 27. osztrák-magyar asztali-teniszmérkőzést Ausztria nyerte meg 5:3 arányban. Eredmények: Liebster (A)—Házi (M) 11:21, 21:17, 21:11. Bergmann (A)—Bellák (M) 21:16, 21:18. Schedivy (A)—Sós (M) 8:21, 21:9, 22:20. Meglepetés. Házi (M)—Bergmann (A) 24:22, 17:21, 21:17. Pompás taktikájával győzte le Házi a világbajnokot. Sós (M)—Liebster (A) 21:15, 24:22. Nagy meglepetés. Bellák (M)—Schedivy (A) 21:16, 21:12. Bergmann (A)—Sós (M) 21:18, 21:15. Schedivy (A)—Házi (M) 14:21, 21:16, 21:15. Váratlanul nagyon visszaesett Házi.

Apechidetések

Egy szó ára 3 lel, vastag betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” még további 10 lel. Alláskeresőknek 33% kedvezmény. Legkisebb hirdetés díja 30 lel. Első szó mindig vastag betűvel lesz szedve. — Megfelelő kötésnél kedvezmény.

Lakás

Kiadó

kapu alatti külön bejárattal egy utcai butorozott szoba előszobával. Oradea, Str. Take J. nescu No. 58.

Kiadó

május elejére egy szép komfortos háromszobás lakás, magánházban, legjobb helyen. Bővebbet a Hedrich szalon nyújt. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 17.

Kiadó

kétszoba-konyha, előszobás lakás, január 1-ére. Oradea, Str. Casarmei 16.

Kiadó

3 szobás magánház azonnali. Oradea, Str. Barieri 5. szám. Colonia Pogány.

Adás-vétel

HERBST

óra- és ékszeráruháza, Regele Ferdinand 3. Oradea. Óriási óra és ékszerárúháza, rendkívül olcsó beszerzési forrás! Órákat, ékszereket javítunk jótállás mellett. Vevőimet becsületesen szolgálom ki. Zsebórák, ébresztő órák 150 lel, 200, 300 lel, 14 karátos jeggyűrűk — aranyból 300, 400, 500, 600 lel darabonként, 14 karátos aranyóra 700, 800, 1000 lel. Arany Doxa Omega és Schaffhauser órák: 4, 5, 7 és 9 ezer lel. Omega Doxa óra 900, 1000, 1200 és feljebb. Ezüst cigarettá doboz 500, 700, 1000 és feljebb, 6 pár kés, villa, ezüstnyelű 700, 800, 1000. Veszek aranyat, ezüstöt, brilliánsot. Becsületesen kiszolgálás, olcsó árakkal

Eladó

gyermek hócipó, fehér gyapjú mackónadrág 4—5 éves gyermek részére, zöld síöltözlet 10—12 éves kislány részére és egy 23—26-os korcsolya. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 19. Chaura.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Azonnali megvételre keresek jókarban lévő Central-Bubin Sinder varrógépet. Cim a kiadóban.

Vaskályha teljesen jókarban lévő eladó. Oradea, Strada Scoalei 10. szám.

Alkalmazás

Magánház

2 szoba és üzlethelyiséggel eladó. Oradea, Str. Cantacuzino 36.

Nőtlen

fiatalember kereskedelmi érettségivel, perfekt román-magyar nyelvtudással, irodalmi és könyvelési jártassággal kereskedelmi vagy iparvállalatnál állást keres. Szívcs. megkereséseket „Németül is” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodájába. Bul. Regele Ferdinand No. 13. kér.

Hűtlőfle

Fehérnemű foltozást vállalok, hához is megyek. Cimeket a kiadóba kérek.

Kombinált

szoba, konyha butory olcsón eladó. Ertekezni Berez cukrászdában, Oradea, Strada Vlahuta 6. szám.

500 fakoporsót

készítettek, csak elsőrendű szakiparosok jelentkezhetnek. Oradea, „Concordia”

Elvállalok

szállításokat külföldre, megszerzem a kiviteleit okmányokat. Expeditor Huszti, Oradea, Str. Avram Jancu 6. szám.

Tartán

órák és ékszerész, Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 8. Javítások szakszerűen készülnek.

Kivlasott

ujtságot és folyóiratokat kérünk kórházi betegek részére. Leadható a kiadóhivatalban.

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5. szám.